

เอกสาร ความปลอดภัย

แผนกนิรภัยการช่าง กองจัดการ อร.

ฉบับที่ ๖/๕๔

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดโรคจากการทำงาน

องค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดโรคจากการทำงานนั้นมี ๓ ปัจจัยคือ

๑. ตัวเหตุของโรคหรือสิ่งที่ทำให้เกิดโรค
๒. ตัวคนที่ทำงาน
๓. สภาพการทำงานและสภาพแวดล้อม

โดยปกติแล้ว ถ้าหากปัจจัยหลักทั้งสามมีความพอเหมาะเช่น ตัวเหตุของโรคมีปริมาณไม่สูงมากตัวคนงานมีความสมบุรณ์แข็งแรง สภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานที่ทำงานนั้น ก็เหมาะสมดีเป็นที่วางใจได้ว่าจะไม่เกิดโรคจากการทำงาน แต่ในทางตรงกันข้ามเมื่อปัจจัยทั้งสามดังกล่าวมีความไม่เหมาะสมแล้วปัจจัยทั้งสามก็เกิดการปฏิสัมพันธ์กันขึ้น ในที่สุดโรคจากการทำงาน ก็จะเกิดขึ้น

ปัญหาและความสำคัญที่เกี่ยวกับโรคจากการทำงาน

ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ปัจจัยที่นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ปัจจัยมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่อยู่ในวัยทำงาน ดังนั้นถ้าหากคนที่เป็นกำลังแรงงานอันสำคัญ ต้องมีอันล้มเจ็บคือเป็นโรค ซึ่งอาจจะเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ หรือเป็นโรคทั่วไปที่ได้มีสาเหตุมาจากการทำงานนั้นย่อมบั่นทอนสุขภาพ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมากมายต่อตัวคนงานเอง ครอบครัว นายจ้าง และประเทศชาติโดยส่วนรวม

อย่างไรก็ตามโรคจากการทำงานในปัจจุบันที่มีการรายงานตามกฎหมายเพื่อเรียกร้องเงินค่าทดแทนนั้น โดยทั่วไปแล้วพบว่าจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจากการทำงานที่มีรายงานนั้นเกิดจากสาเหตุ หลายประการ เช่น

(๑) การขาดแคลนบุคลากรด้านอาชีวอนามัย เช่น นักอาชีวอนามัย แพทย์ พยาบาล ฯลฯ ที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของโรคและการเกิดโรคจากการทำงานอย่างดี

(๒) ฝ่ายนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการพยายามหลีกเลี่ยงการรายงานโรคจากการทำงานเพื่อจะได้ไม่ต้องลงทุนในการจัดมาตรการควบคุมและป้องกันที่ระบุไว้ในกฎหมาย

(๓) เนื่องจากความยากลำบากในการประเมินและค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดโรคดังกล่าว

(๔) ในกิจการอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต การนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ และวัสดุดิบใหม่ ๆ เข้ามาใช้เป็นประจำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้有可能是สาเหตุที่สำคัญของการเกิดโรคใหม่ ๆ ขึ้นได้ แต่นักวิชาการอาชีวอนามัยหรือนักวิชาการสาธารณสุข อาจจะไม่ทราบถึง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

(๕) มีประชากรผู้ใช้แรงงานจำนวนมากที่ทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ เช่น ในอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และเกษตรกรรมไม่เคยได้รับการตรวจสุขภาพเลย

(๖) เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ายังมีได้มีการจัดทำมาตรฐานการตรวจสุขภาพคนงานและระบบการรายงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีได้มีการจัดทำแนวทางการวินิจฉัยโรคจากการทำงานประกอบอาชีพ ต่าง ๆ ขึ้นใช้อย่างเหมาะสม

(๗) โรคจากการทำงานเป็นจำนวนมาก มักจะมีระยะเวลาของการที่จะปรากฏอาการให้เห็นเด่นชัด ค่อนข้างจะยาวนาน เช่น บางโรคใช้เวลานานนับสิบปี เป็นต้น ทำให้มีความยุ่งยากในการติดตาม

ทำอย่างไรเมื่อสงสัยว่าเป็นโรคจากการทำงาน

หากสงสัยว่าอาจจะเป็นโรคที่เกิดจากงานหรือไม่ ควรต้องพิจารณาบทพจนเกี่ยวกับอาหารหรือโรค ที่คุณกำลังเผชิญ อยู่ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้เพื่อดูความเป็นไปได้ว่ามีสาเหตุมาจากการทำงานหรือไม่

- โรคหรืออาการที่เป็นอยู่เริ่มเกิดขึ้นเมื่อไร ?
- ก่อนที่จะมีอาการเจ็บป่วยนี้ มีการเปลี่ยนงาน ย้ายงาน หรือมีการใช้สารเคมีชนิดใหม่หรือไม่ ?
- อาการของโรคเพิ่มมากขึ้นเมื่ออยู่ในที่ทำงานใช่ไหม ?
- ในวันหยุดจะรู้สึกดีขึ้นไหม ?
- มีเพื่อนร่วมงานที่มีอาการเหมือนกันหรือไม่ ?

ถ้ามีตอบว่า “ใช่” ในข้อข้างต้น แสดงว่าคำตอบเริ่มสอดคล้องกับการเกิดโรคจากการทำงาน

ต่อไปลองตอบคำถามข้อถัดไปเพื่อประเมินว่าพฤติกรรมของตนมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค จากการดำเนินงานหรือไม่ “หากปัญหาสุขภาพยังไม่ดีขึ้น ควรไปพบแพทย์หรือพยาบาลในสถานประกอบการ ถ้าไม่มีควรไปพบแพทย์อาชีวเวชศาสตร์และเล่าอาการให้แพทย์ฟัง”

- คุณเป็นคนที่มีสุขภาพอนามัยที่ดีในการทำงาน ใช่หรือไม่ ?
- คุณล้างมือ ล้างหน้าให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ หรือสูบบุหรี่ โดยไม่มีสารเคมี หรือฝุ่นที่ติดมาจากการทำงาน ใช่หรือไม่ ?
- คุณมีการป้องกันสุขภาพอนามัยของคุณ และเพื่อนร่วมงาน ใช่หรือไม่ ?
- คุณเคยอ่านข้อมูลเคมีภัณฑ์ที่ใช้งานของคุณหรือไม่ ?
- คุณนำชุดป้องกันสิ่งสกปรกที่สวมใส่ขณะทำงานกลับไปบ้านด้วย ใช่หรือไม่ ?
- ระหว่างการทำงาน คุณปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย ใช่หรือไม่ ?
- คุณใช้ท่าทางการทำงานที่ถูกต้อง ไม่ฝืนธรรมชาติ ใช่หรือไม่ ?
- คุณใช้วิธีการยกที่ปลอดภัย ใช่หรือไม่ ?
- คุณทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในงานของคุณ ใช่หรือไม่ ?
- คุณไม่สูบบุหรี่ในบริเวณที่ทำงาน ใช่หรือไม่ ?
- คุณใช้วิธีการทำงานที่ปลอดภัย ใช่หรือไม่ ?
- คุณสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เช่น แวนตา หน้ากากกันสารเคมี ที่อุดหูอย่างถูกต้องเหมาะสม ใช่หรือไม่ ?

ถ้าคุณตอบว่า “ไม่” ในข้อข้างต้นแสดงว่าคุณมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากการทำงาน

“หัวหน้างานของคุณมีส่วนรับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยของคุณ ดังนั้น คุณควรพูดคุยปรึกษากับหัวหน้างานถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักและร่วมกันควบคุมและป้องกันปัญหาดังกล่าว”

สิ่งที่คุณต้องบอกแพทย์ คือ

- คุณมีอาการอย่างไร
- ลักษณะงานที่คุณทำเป็นอย่างไร
- คุณจับต้องหรือมีโอกาสได้รับสารเคมีหรือปัจจัยเสี่ยงอะไรบ้าง
- โรคประจำตัวของคุณ หรือพื้นฐานปัญหาด้านสุขภาพของคุณที่อาจเกี่ยวข้อง แพทย์จะทำการตรวจสุขภาพให้คุณ และอาจทำการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อประกอบการวินิจฉัยและหาสาเหตุของโรค

- ญาติ พี่ น้องในบ้าน ทำงานอะไรกันบ้าง
- อาการต่าง ๆ เริ่มเกิดขึ้นเมื่อไร
- สารเคมีที่คุณใช้ หรือปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยมีอะไรบ้าง
- วิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานของคุณเป็นอย่างไร

**ด้วยความปรารถนาดีจาก
แผนกนิรภัยการช่าง**